

BISERICA

D-lui Asanția Crișan Director
Liceul Moșe Nicoură

Arad

ALBA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Demian Tudor

ABONAMENTUL:
Pentru particulari pe an 6000 lei.

SE ÎNMULȚESC ALTARELE

Patrimoniul Bisericii ortodoxe române s'a îmbogățit cu o nouă Catedrală. Un vis și un dor de mai multe decenii, poate de veacuri, s'a intruchipat. Românii din Bănatul Timișan au Episcopie și în centrul Episcopiei, la Timișoara, o Catedrală cu care se poate mândri orice metropolă și orice capitală de pe glob.

Zece ani de muncă intelectuală și manuală, în birouri, în ateliere și pe șantiere, s'au încheiat cu solemnitatea sfințirii, care a avut loc Duminecă în 6 Octombrie 1946.

Generoșii urmași ai evlaviosului voevod Neagoe Basarab și iscușiții ucenici ai Meșterului Manole din legenda Argeșului s'au întâlnit din nou, ca să zidească altar Domnului, plin de slavă și de frumusețe.

Intr'o fericită și monumentală sinteză religioasă, s'au întâlnit aci toate artele: arhitectura, pictura, sculptura, muzica și poezia, într'o armonie desăvârșită. Arhitectura, prin geniul creator al profesorului Traianescu; pictura, prin geniul creator al maestrului Demian și al colaboratorilor și ucenicilor săi, Cenan, Bogdan și ceilalți; sculptura, prin strădania lui Gajo; muzica, prin cântecul armonios al clopotelor, la care s'au adăugat — la sfințire — compozițiile și corurile bănățene — Drăgoi, Ursu, Golumba, Lipovan — zămislite din ideologia și poezia imnelor liturgice ale Bisericii noastre, — toate s'au întâlnit și contopit într'o sinteză magnifică, într'o capodoperă în care s'a intruchipat și apoteozat mai demn și mai traianic geniul artistic al sufletului bănățean și al Românilor în genere.

Vrednic este de notat și subliniat că, într'o epocă în care alte neamuri lucrau la planuri de războiu și la mijloace de distrugere, poporul nostru zidea biserici și catedrale. Alții distrugeau, noi zideam; alții ucideau, noi creiam, munceam și ne rugam. Eram pe aceeași linie cu marii noștri înaintași, care în cele mai grele

vremuri de vrăjmășii au știut, au vrut și au putut să împodobească pământul țării cu cele mai frumoase altare, aproape singurele creațiuni cu care ne putem prezenta în fața strănătății!

Catedrala Timișoarei este un monument de artă, o mândrețe a Bănătului, de care se bucură Țara și Biserica întreagă. Nu-i mirare că la sfințire s'au grăbit să participe toți conducătorii destinelor și așezămintelor noastre părintești: Regele, Patriarhul, Prim-ministrul și ministru ad interim al Cultelor, întreg Episcopatul Mitropoliei Ardealului, miniștri, generali, prefecți, primari și popor nenumărat din Timișoara și din satele Bănătului, în frunte cu protopopii și preoții. Toți au avut ce să admire, într'o generală incântare, bucurie și înfrățire.

Cineva a șoptit, c'am în glumă, cuprilejul sfințirii Catedralei din Timișoara, că ar fi bine dacă bănățenii s'ar ridica nu până la înălțimea turelor Catedralei lor, dar cel puțin până la înălțimea ușilor ei. De fapt, prin Catedrala Timișoarei, bănățenii — într'o solidaritate exemplară — s'au ridicat cel puțin până la înălțimea turelor ei și, dacă ar fi să ne exprimăm o dorință, ar fi ca să se mențină totdeauna cu sufletul lor creștinesc la aceeași înălțime, la care — printr'un efort îndelungat și impresionant — s'au ridicat acum. Nu vor trebui să uite că prin Catedrala în care și-au zidit sufletele, — prin entuziasmul cu care au lucrat, cât și prin contribuțiile personale pe care le-au dat până și elevii de școală, — ei au făcut o mărturisire în fața lumii întregi despre credința și vrednicia lor.

Intr'un bilanț făcut înainte cu câțiva ani, despre înfăptuirile bisericesti la Arad în cei 25 ani ce au urmat unirii dela Alba-Iulia (1918), am constatat că dela 3 biserici și o capelă (Catedrala, schitul dela Gai, biserica din Micălaca și capela Internatului Diecezan) s'a ajuns la 9 biserici și 12 capele ortodoxe.

Dacă la Timișoara nu putem face un asemenea bilanț, se poate face totuși o altă constatare îmbucurătoare: într-o metropolă de provincie românească, în care nu am avut decât 3 biserițe modeste, astăzi avem 3 biserici monumentale și o Catedrală cum nu avem alta care să-i seamene în podoabe și măreție. Sunt opere care nu se pot crea de azi până mâine, ci s'au împlinit prin eforturi și sacrificii pilduitoare.

Pe lângă toate șoaptele, criticile și insinuările, care circulă fără puțința de a fi controlate, faptele arată cum nu se poate mai bine că Biserica ortodoxă dispune de un cler care păstorește cu vrednicie un popor creștin, un neam în sufletul căruia se dospește mereu aluatul Evangheliei și se coboară neîncetat ploaia harului ceresc. Pe lângă nenumăratele

biserici care s'au zidit pe sate și prin orașe, numai în Mitropolia Ardealului s'a zidit o serie întreagă de Catedrale, care împodobesc pământul și sfințesc sufletul românesc. La Alba-Iulia, Turda, Cluj, Târgul-Mureș, Sighișoara, Orăștie și Timișoara avem pe cele dintâi. Altele sunt gata de sfințire, ca cea dela Hunedoara sau Brașov. Altele sunt în faza începutului de realizare.

Toate dau mărturie istorică despre râvna sfântă a clerului și poporului Bisericii noastre de-ași arăta credința în fapte de iubire exemplară față de altarele Domnului.

— Sfințește, Doamne, pe cei ce iubesc frumusețea Casei Tale. Tu pe aceștia: preamărește cu dumnezeiască puterea Ta și nu ne lăsa pe noi cei ce nădăjduim întru Tine...

H. V. F.

Instituirea parohilor

Instituirea parohului, adică totalitatea lucrărilor ce se îndeplinesc în scopul ca o comunitate parohială să fie înzestrată cu un conducător duhovnicesc — parohul — este o acțiune ce influențează profund viața parohiei.

Problemă de drept bisericesc în esența sa, instituirea parohilor devine, prin efectele ce le are asupra vieții bisericești în parohie, o problemă de pastorală. Persoana preotului și nu rareori împrejurările în care acesta a ajuns paroh, au fost folosite de rău voitori ca mijloace de stricăre a armoniei dintre credincioșii parohiei, ca prilejuri de sminteală.

Azi, când, profitând de o libertate, generos pusă la îndemâna tuturor, unii pescuitori în apă turbure ispitesc în toate felurile pe credincioșii Bisericii noastre, grija de competență este a sta mereu de veghe, ca organismul Bisericii să nu prezinte niciun punct vulnerabil, nici o împrejurare pe care unii ca aceștia s'o poată întrebuiți în scopul destrămării unității turmei lui Hristos.

A cerceta învățătura Mântuitorului, poruncile sfințelor canoane și practica veche a Bisericii asupra modalității instituirii parohilor, pentru a găsi îndrumări necesare prezentului, ne pare oportun și util.

Intemeietorul Bisericii creștine — Iisus Hristos — a fixat principiile generale de organizare a acestei asociații divine umane, urmând ca în decursul veacurilor acestea să fie dezvoltate potrivit cerințelor și împrejurărilor momentului.

În primele zece veacuri de viațuire creștină Biserica a dobândit o organizație completă și perfect încheșată prin aplicarea principiilor generale lăsate de Mântuitorul. Organismul Bisericii creștine, încheșat în primele zece veacuri, oglindește în sine aplicarea cu strictețe a principiilor lui Hristos în toată puritatea lor, fără a fi falsificate prin adaosuri și inovații omenești. Dela secolul zece încoace puritatea învățăturii lui Hristos nu s'a mai păstrat.

Considerând cu deplină autoritate și obligativitate numai practica bisericească a primelor zece veacuri, vom limita cercetările asupra mărturiilor și documentelor privitoare la problema noastră numai la acest răstimp.

În ceea ce privește instituirea păstorilor Bisericii, Iisus Hristos n'a dat porunci directe, norme precise. Sf. Scriptură ne-a părțat doar indicații date de Iisus asupra calităților pe care trebuie să le posedă cei ce vor să fie conducători în Biserica. Aceste cerințe, în ceea ce privește calitățile clericilor: să fie „sarea pământului”, „lumina lumii” (Mat. 5, 13, 14), cei mai buni dintre toți, aruncă lumină, dau indicații asupra mijloacelor ce trebuiesc folosite pentru ca la această poziție să ajungă numai cei vrednici.

Izvor sigur și lămurit pentru rezolvarea acestei probleme găsim în practica apostolilor, care sunt primii ce dezvoltă, potrivit împrejurărilor și cerințelor vremii, normele de organizare a Bisericii lăsate numai în forma principiilor generale de către Intemeietorul ei.

Faptele apostolilor ne descriu trei cazuri de recrutare a păstorilor bisericești: chemarea lui Matia ca apostol în locul vânzătorului Iuda (Fapte I, 15-24), chemarea celor 7 diaconi (Fapte VI, 1-7), chemarea lui Varnava și Pavel (Fapte XIII, 2-4), iar din scrisorile apostolului Pavel mai putem vedea câteva cazuri de instituire a clericilor — Timotei, așezat episcop în Efes și Tit episcop în Creta.

În aceste locuri vedem trei feluri de procedare a apostolilor la instituirea păstorilor bisericești: chemarea lui Matia — primul caz de instituire — s'a făcut prin apostoli — ierarhia constituită — cu concursul obștei credincioșilor — aproximativ 120 de ucenici, conducerea lucrărilor având-o sf. apostol Petru — ca reprezentant al apostolilor. Același principiu, instituire prin ierarhie — apostoli — cu concursul mulțimii de învățăcei, s'a aplicat și în cazul chemării celor 7 diaconi. Chemarea lui Varnava și Pavel la

apostolat nu s'a mai făcut cu concursul poporului, acesta fiind înlocuit cu un alt element: vocea lui Dumnezeu. Avem deci altă formă de recrutare a păstorilor Bisericii, prin ierarhie la porunca directă a divinității.

Epistolele pauline fiindcă nu arată un alt procedeu de instituire și nu pomenesc nimic despre popor sau despre semnul divinității la așezarea ca episcopi a lui Timotei și Tit, dau posibilitatea să se creadă că Pavel singur i a instituit cu dela sine putere.

Locurile din epistolele pauline asupra așezării lui Timotei și Tit ca episcopi, vorbesc despre această împrejurare pe scurt și incidental, fără a exclude însă posibilitatea completării lor în sensul că acești doi au fost așezați de către Pavel, Timotei în urma proorociei (cf. I Tim. I, 18 și IV, 14), iar Tit prin colaborare cu poporul credincios (cf. Tit I, 5-10).

În împrejurări obișnuite apostolii așezau pe conducătorii bisericii cu concursul-obștei întregi, iar în împrejurări excepționale poporul era înlocuit prin semnul divin.

Procedura apostolilor în cazurile de mai sus nu poate fi privită drept un sistem formal completat în întregime și amănunțele sale, ci este numai o consacrare a principiului general că la alegerea păstorilor Bisericii participă întreaga Biserică — ierarhie și popor.

Din epoca apostolilor apare cu evidență faptul că două elemente participă la alegerea păstorilor Bisericii: apostoli — ierarhia constituită — și obștea credincioșilor cler și popor. Dreptul obștei de a participa la instituirea clericilor deși consfințit prin faptul că apostolii nu numai că au permis, dar chiar au cerut colaborarea poporului a fost descoperit și este încă contestat, de aceea în cele ce urmează vom căuta a-l scoate mai mult în evidență.

Asupra procedurii de urmat cu ocazia instituirii clericilor în veacul I ne furnizează mărturia Epistola I către Corinteni a lui Clement Romanul, discipolul apostolilor în care se spune „că apostolii știind că pentru episcopie vor urma certe, au așezat ei pe unii, iar de aici înainte au dat dispoziție că dacă vor muri aceia să primească alți bărbați încercați slujba lor. Deci pe cei ce au fost așezați de către aceia (de apostoli) sau de aci înainte de alți bărbați vrednici consimțind întreaga biserică (cu consimțământul întregii biserici) pe unii ca aceștia nu socotim cu dreptate să fie alungați din slujba lor” (Dr. L. Stan: Mireni în biserică p. 253).

„Invățătura celor 12 apostoli” — Didachia — scriere din veacul I aparținând unor discipoli ai apostolilor, cuprinde un îndemn către credincioși: „Alegeți-vă vouă înșivă episcopi și diaconi demni de Domnul, bărbați blânzi și neubitori de arginți și adevărați și încercați...” (L. Stan op. cit. pag. 264). În aceste două scrieri se vorbește numai despre instituirea episcopului sau despre instituirea episcopului și diaconului. Presbiterul este trecut sub tăcere în aceste două mărturii nu fiindcă la instituirea lui s'ar fi urmat alt procedeu ci fiindcă în veacul I nu se făcea distincție de numiri între episcop și presbiter, deși distincție de funcțiune era, ci fiecare se numea când episcop, când presbiter. Deose-

birea de numire potrivit funcțiunii fiecăruia s'a făcut abia în veacul II când numirea de episcop a fost dată celor ce au fost puși conducători în fruntea Bisericii, de apostoli, având a-i înlocui pe aceștia în timpul absenței lor, iar presbiterii s'au numit cei așezați de către locuitorii apostolilor și care și îndeplineau misiunea sub conducerea acestor locuitori (N. Popovici: Manual de drept bisericesc pag. 107). Deci prin „episcopii” despre care vorbește Epistola I a lui Clement către Corinteni putem înțelege atât pe episcopii propriu zisi cât și pe preoți, din cauza întrebuirii sinonimice a acestor doi termeni. Textul „Didachiei” nu lasă altă posibilitate de interpretare, căci ar fi nenatural ca într-o comunitate creștină să existe numai episcop și diacon iar presbiterul se lipsească, și nu-i logic că episcopul și diaconul să fie aleși de comunitate iar presbiterul nu (L. Stan op. cit. pag. 613).

Pentru veacul II, III și chiar începutul celui IV practica rămasă dela apostoli în privința așezării clericilor este mărturisită în chip clasic în „Constituțiunile apostolice” cartea VIII cap. 4 care zice „Episcopul să se aleagă după cum am dispus... de tot poporul ales... adunându-se poporul împreună cu presbiteriul (consiliul de presbiteri) și cu episcopii prezenți să consimtă. Iar cel mai distins dintre ceilalți să întrebe presbiteriul și poporul dacă acesta este pe care-l cer să le fie conducător. Și consimțind aceștia, să întrebe din nou apoi, dacă de toți este mărturisit a fi vrednic pentru această mare și strălucită demnitate... Și mărturisind toți însă nu cu prejudecată ci după dreptate că acesta este astfel... a treia oră să-i întrebe dacă într-adevăr este vrednic pentru slujbă...” și după ce s'a văzut a treia aprobare să se ceară dela toți semnul încuviințării și după ce va fi dat să se treacă imediat la hirotonia alesului (L. Stan. op. cit. pag. 273-4). Că principiile de mai sus trebuie aplicate și la instituirea presbiterului și diaconului ne dovedesc dispozițiile cuprinse în cartea VII. cap. 32 și cartea VIII. cap. 27 a Constituțiunilor apostolice unde se îndeamnă creștinii să-și aleagă pe lângă episcopi și presbiteri și diaconi.

„Constituțiunile apostolice” atribuie în chip categoric comunității alegerea atât a episcopilor cât și a preoților și a diaconilor (L. Stan. op. cit. pag. 616). „Canoanele apostolice” mărturisesc de asemenea despre dreptul obștei, credincioase — cler și mireni — de a participa la instituirea păstorilor săi, episcopi, preoți și diaconi.

Dispoziția can. 36 apostolic, repetată și de con. 18 al sinodului din Antiohia cere ca episcopul, preotul și diaconul ce n'ar fi primit de obștea credincioșilor pentru care a fost hirotonit să rămâie în cinstea sa (gradul său ierarhic).

Acest canon recunoaște dreptul poporului de a se opune, de a nu primi un păstor pe care nu-l agreează, fiindcă nu poruncește nici o pedeapsă pentru cei ce nu primesc pe păstorul ce li-se trimite și nici nu-l impune. Dreptul la rezistență recunoscut aci poporului presupune implicit și dreptul de alegere al poporului.

Mărturisind principiul participării poporului la instituirea clericilor, can. 36 apostolic infirmă teza celor ce

susuiți că prin canoanele apostolice poporul a fost exclus dela alegerea păstorilor bisericești. Astfel Zonara, la tâlcuirea canonului 2 apostolic care cere ca presbiterul, diaconul și ceilalți clerici să se hirotonească de un episcop „afirmă că acest canon atribuie episcopului alegerea și sfințirea presbiterului și diaconului”... iar Balsamon adaugă „fiindcă noi n'avem nici un fel de prescripțiune ca presbiterul, diaconul sau alt cleric, întâi să fie supuși alegerii și numai după aceea să fie sfințit” (Dr. N. Milaș: *Canoanele Bisericii ortodoxe însoțite de comentarii* — vol. I partea I pag. 184). Can. 2 apostolic nu exclude poporul dela alegerea clericilor pentru simplu motiv că nici nu pune această problemă, ci vorbește numai despre punerea mâinilor, adică despre actul sfânt prin care respectivul primește darul dumnezeiesc (N. Milaș, op. cit. pag. 182), iar afirmația lui Balsamon că nu există nicio prescripțiune ca mai întâi clerici să fie aleși și apoi hirotoniți nesocotește mărturia din Constituțiunile apostolice.

Contemporană Canoanelor apostolice este mărturia adusă de Origen în Omilia VI la Levitic cap. 3 unde spune că „la instituirea preotului se cere prezența poporului pentru ca actul acesta să fie cunoscut tuturor. Alegerea se face în prezența poporului, ca după aceea nimeni să nu poată ridica cuvânt împotriva” (L. Stan. op. cit. pag. 620). Epistola 68 trimisă de către Ciprian, arhiepiscopul Cartaginei din sinodul său dela 254, către frații din Spania este o temnică mărturie a dreptului obștei creștine de a participa la alegerea păstorilor ei. Aci se spune „plebea are foarte marea putere, sau să i aleagă pe cei demni preoști, sau ai refuza pe cei nedemni. Ceeace și vedem (pe care lucru îl și vedem) coborând din autoritatea divină, ca preotul în prezența poporului sub ochii tuturor să se aleagă, și că e vrednic și apt, prin mărturisire și hotărâre publică să se întărească... În fața întregii adunării poruncește Dumnezeu a institui pe preot, id est, a învățat și a arătat că instituirile preoțești numai cu știință poporului asistent trebuie să se facă, încât în prezența poporului sau să se descopere vinile celor răi, sau să se facă, cunoscute meritele celor buni, și să fie instituirea a ceea ce justă și legitimă, care prin votul și judecata tuturor a fost examinată... Aceasta nu numai în alegerea episcopilor și a preoștilor ci și a diaconilor alegeți, luând în seamă că apostolii au observat aceea...” (L. Stan op. cit. pag. 296).

Ciprian descrie în amănunțime procedura alegerii episcopului, asigurându-ne totodată că, principial, aceeași procedură se îndeplinea și în cazul preoștilor și a diaconilor.

Prof. I. Ageu

Despre indiferență

Nimănui nu i se poate altceva da, decât ceea ce însuși caută. A sta la crucea drumurilor, încercând să dăruiești adevărul, unor oameni ce caută ornamentul și minciuna, e un lucru zadarnic. Pentru cel ce nu-l caută, adevărul nu există, — de aceea, opera de încetățenire a adevărului în lume, nu poate fi sprijinită numai pe propovăduire, trebuie să stăruie marea neliniște a sufletului desrădăcinat, trebuie să stăruie căutarea.

Căutarea ca și consecință a păcatului primar, e imanentă firii omenești și tot odată, e însăși con-

diția restaurării omului. Fără neliniștea căutării aces-teia, sufletul, desfrunzit de orice nădejde, s'ar cufunda în pustiu non-existenței, încremenind asemeni unei stânci pierdute în nisipuri și noapte. Stingerea neliniștilor sufletești, amuțirea chemărilor spre adevăr, bine și frumos, înăbușirea imanențelor spirituale, sunt semnele prăbușirii celei mai adânci; sunt semnele cufundării în indiferentism, sunt semnele cufundării în moarte, căci indiferentismul e moartea sufletului.

...A sufletului Nu însă și a trupului, nu și a patimilor, căci în noaptea lipsei de ideal, incolțirea lor nu mai cunoaște stăvilarele rușinei și împotrivi-rea aspirațiilor. De acum sunt singure stăpâne.

Dacă indiferentismul ar însemna, simplu, neparticipare la istorie, neparticipare la lupta dusă pentru biruința binelui, deși condamnat, el ar putea fi cuprins în capitolul nedemnităților omenești. Inșă, pentru că la neparticiparea la bine se adaugă o intensă participare la rău, indiferentismul este cea mai mare primejdie ce poate să amenințe, atât omul ca individ, cât mai-ales neamurile și Biserica. Tot ceea ce omul, neamurile, omenirea și Biserica a cucerit dealungul atâtor milenii de istorie, indiferentismul înecă. De sângerările, de sudorile, de luptele și lauda de până aci, își bate joc. Senzul lucrurilor, senzul vieții mai ales, el înocărcă să-l desmintă. Plegmatic, indiferentul, trece pe lângă altarele obligațiilor celor mai sfinte ca și cum nu ar fi; se părea că trece prin viață, asemeni unei umbre imateriale. În pace numai, căci înlăuntrul lui, mocnește patima. Fibrele tuturor nervilor lui, stau să plesnească la gândul voluptății ce va stoarce fiorii în urmărire: bani, femei. Niciun scrupul nu-i îngreuiază mișcă-rile, niciun resentiment nu-l oprește în drum. Asemeni animalului, e stăpânit de instinct; un instinct anarhic și pervers, un instinct ce, spre deosebire de cel al animalelor, are în stăpânirea sa temutul instrument al rațiunii. Cu ajutorul acestei rațiuni indiferentul înăbușe adeseori încercările de rededeptare a conștiinței; cu ajutorul ei, minte și se minte; își justifică fărădelegile, cu ajutorul ei*)

Omul zilelor noastre, este un asemenea indiferent, creștin cu numele. Orb la ceea ce e frumos, surd la ceea ce e chemare spre bine, impietrit la orice îndemn spre ideal, el umple actualitatea cu un puternic iz de descoperire.

...Și nu știu dacă va putea cineva să-l facă pe acest om, să înțeleagă starea în care se găsește. Nu știu dacă conștiința ar putea să-i fie zguduită atât de puternic, încât să poată străbate până la suprafața vieții lui, permanențele sufletului omenești: năzuința spre adevăr, spre bine și frumos. — nu

*) Nu disprețuiesc rațiunea, dar nici nu o consider mai mult decât ceea ce este: un instrument de adaptare la mediul la ideal; o armă ce poate să slujească atât în lupta binelui, cât și în cea a răului.

știu. — În orice caz, o asemenea zguduire nu naște din vorbe, oricât de măiestrite, de sincere și convingătoare ar fi ele. Singură suferința are puterea unor asemenea răscoliri, singură ea înlătură zgura tuturor aparențelor, singură ea purifică — și pentru că suferința acestor vremi e mare, împotriva tuturor înfrângerilor, mari pot să ne fie și nădejțile.

De altfel, cu adevărat învinși nu sunt cei ce au pierdut o bătălie, ci acei cari și-au pierdut credința în dreptatea cauzei lor, acei cari nu mai nădăjdiesc, acei cari nu mai simt porunca de a rămâne pururea, ceea ce Dumnezeu a vrut să fie; cu un cuvânt, adevărata înfrângere este indiferența, sau renunțarea la luptă. Cel ce nu renunță la luptă, e de nebiruit.

Așa au fost creștinii. Peste opreliști, peste prigoane și peste martiriu, ei au stăruit în luptă și de aceea au biruit. Stăruința în luptă, aduce suferință. Acceptarea suferinții în mod demn și eroic, răscoste conștiința omului, oricare ar fi el; și această conștiință odată răscolită, se apleacă asupra suferinței, înțelege adevărul în virtutea căruia suferința e învinsă, și și-l însușește. Așa a biruit creștinismul, și numai așa va birui întunerecul indiferentismului de astăzi, această piedecă, cea mai mare din câte i s'au pus în cale; — prin suferință și martiriu.

V. G.

Idealul creștin

Rostul și scopul vieții omenești îl găsim minunat de bine formulat în cuvintele Mântuitorului nostru Iisus Hristos, adresate ascultătorilor săi: „Fiți desăvârșiți precum și Tatăl vostru din ceruri desăvârșit este”. Această desăvârșire însă nu o putem atinge decât prin silința neîncetată, prin muncă din treaptă în treaptă.

Este caracteristic ființei omenești, faptul că tinde spre un scop, că privește înainte, spre o țintă. Omul în mare parte nu trăește în prezent, ci în viitor. Viitorul e idealul, ținta ce strălucește în depărtare.

Întrebarea ce ni se ridică în față este: orice ideal corespunde ființei omenești? Toate idealurile sunt legate de viața omenească? Viața de toate zilele ne spune că omul are capacitatea de a proiecta nenumărate idealuri. Mai ales tinerețea e umplută de aceste planuri — căci aceasta e epoca planurilor și a proiectării lor în viitor. — Mai târziu însă se va vedea că multe idealuri sunt găunoase.

Sunt două categorii de idealuri — bine disticte. În prima categorie sunt idealuri pur exterioare, care urmăresc numai dezvoltarea vieții omenești în cadrele ei sociale. Astfel sunt fel și fel de dorinți de a ajunge nă știu ce în societatea omenească. Dar realizarea lor pentru ființa omenească nu reprezintă desăvârșirea. Sunt simple haine ce le îmbraci, fără să te schimbe cu nimic: Haine ce au caracter de vremelnice. De aici vin o serie de tragedii, conflicte, desechilibrări sufletești, care nu se pot răscumpăra.

A doua categorie de idealuri sunt cele lăuntrice, spirituale, sufletești. Idealul lăuntric se mulțumește în ceea ce privesc condițiunile externe, cu strictul necesar. N'are nevoie de mărire, bogăție, lux etc, dar în ceea ce privește sufletul, inima, voința, gândul, idealul acesta tinde spre înălțimi ametoitoare. El vrea să apară apreciat nu în fața oamenilor, ci în fața lui Dumnezeu.

Idealul acesta al desăvârșirii lăuntrice însemnează realizarea ideii divine, de către om. Realizarea omului așa cum l-a gândit, vrut și creat Dumnezeu. Acest om desăvârșit nu e numai o idee, ci el a devenit realitate concretă în Iisus Hristos. El este întruparea idealului spiritual. În consecință idealul lăuntric nu urmărește decât asemănarea cu Iisus Hristos, ce stă ca un pisc de munte în fața noastră, iar noi suntem la poalele acestui munte. Privind la El, ne simțim atrași către idealul cel adevărat. Simțim, uitându-ne la El, dorul de a ne uni și noi cu Dumnezeu și de a ne lăsa de păcat. Astfel se naște în noi foamea după Dumnezeu, o foame neconținută, chinuitoare, o foame dominantă.

Dacă idealul adevărat strălucește și simțim această sete după El, întrebarea este: cum putem ajunge dela starea noastră la aceea pe care o dorim?

Aceasta e problema grea. Căci între starea reală și piscul înalt pe care strălucește idealul, este un drum greu, cu păduri și greutăți. Trebuie să ai însoțitori și călăuzitori, cari cunosc drumul.

De obicei viața noastră se împarte în două: una de vis, în care simțim în mintea noastră avânturi și ne pare că zburăm spre idealul din zare. Dar când facem cei dintâi pași, ne trezim la realitate. Firele nevăzute, care opresc sufletul din drumul spre ideal, sunt patimile, care leagă și trupul și sufletul de bunurile trecătoare, făcându-ne prizonieri la poalele muntelui. Sunt oameni cari au vise frumoase, că peste noapte ajung oameni celebri, dar trezindu-se văd realitatea.

Pentru că nu e destul să dorești, să visezi, ci mai trebuie ca odată cu setea, cu foamea după ideal, să accepți și osteneala drumului, care duce până'n vârful muntelui, acolo unde strălucește adevărul.

Pentru aceasta avem la îndemână călăuzitori, cari au mers pe cărările acestea, au trecut prin toate primejdiile, lăsându-ne indicatoare unde primejdia e mai mare și ce trebuie să faci. Aceștia sunt Sf. Apostoli și Sf. Părinți. Rămâne așa dar să avem în suflet nu numai o dorință vagă, ci una de a pași pe urmele acestora cu orice preț. În al doilea rând de a studia cărțile în care sunt consemnate toate peripețiile drumului (Sf. Scriptură). Iar în al treilea rând trebuie să avem o încredere neșovăelnică în ajutorul lui Dumnezeu. Încredere care e strict necesară, pentru că omul ajunge la concluzia că lupta e grea și se pare de netrecut. Să nu uităm că la Dumnezeu totul e cu putință. Toiagul să ne fie încrederea în Dumnezeu. A ne recunoaște insuficiența puterii, dar să avem credința în ajutorul ceresc, acesta e secretul învingerii Sfinților.

Așa vom simți dulceața fericirii, liniștea sfinților și bucuria ingerilor.

Gh. Șerb

Iubirea, condiție a perfecțiunii

Dumnezeu, în planul său de ridicare și mântuire a omului, a prevăzut pentru fiecare individ în parte, ce poate să facă, ce face și ce trebuie să facă, pentru a putea deveni perfect.

Tendința spre perfecțiune este plantată în fiecare suflet omenească, suflet care este scânteia divină din om și care neîncetat năzuiește spre Creator ca să se contopească în el, — în Perfect — devenind astfel perfectă, așa cum a fost înainte de întinarea în păcat.

Pentru a veni în ajutorul acelor cari nu se mulțumesc numai cu mântuirea, ci voiesc să devină desăvârșiți, Dumnezeu, prin mijlocirea Sfântului Duh, a înzestrat pe unii oameni, cari fac parte din cei puțini aleși, cu anumite daruri, daruri duhovnicești sau harismatice, cari le dau putința să se ridice peste nivelul oamenilor de rând și să se situeze pe o treaptă mai înaltă în scara perfecțiunii.

Deși emanate dela acelaș Duh Sfânt, darurile harismatice sunt în număr de două. Unii oameni sunt înzestrați cu putere de pătrundere și înțelegere adâncă a tainelor naturii și revelației. Ei nu se mai îndoiesc de adevărurile credinței căci sunt înzestrați cu darul înțelepciunii. Alții au aptitudini științifice și prin aceste dovedesc și lămuresc tainele aceleiași credințe. Pe aceștia, Duhul Sfânt, i-a binecuvântat cu darul înțelegerii. Cât de fericit se simte muritorul care fără să speculeze filosofic și fără să experimenteze științific, crede în Dumnezeu și în Scripturi, ba mai mult, mută chiar și munții, căci are darul credinței harismatice, făcătoare de minuni. Nu mai puțin fericit este acela care, prin darul vindcărilor minunate ce l-a primit, alinează atâtea suferințe și aduce liniște și pace în atâtea cămine cercetate de boală. Tot aici se situează și fericitul dotat cu darul de a săvârși minuni. Câți slujitori înzestrați ai bisericii și câți sfinți părinți n'au luptat toată viața pentru ridicarea și consolidarea bisericii lui Hristos?! Te întrebă atunci, oare cum se va simți acel credincios care este înzestrat cu darul proorocirii, dar care întărește, îndeamnă și mângăie pe om, zidind biserica lui Dumnezeu pe pământ? Desigur că va fi fericit. Urmează un alt fericit pe care Duhul lui Dumnezeu l-a făcut să deosebească duhurile bune de cele rele, să deosebească binele de rău. Ultimii doi înzestrați se completează reciproc, unul vorbește în limbi felurite iar celalalt tâlmăcește aceste limbi.

Desigur, între darurile harismatice există o gradăție. Nu toți sunt înzestrați egal. Unii au un dar mai mare, alții unul mai mic. Unii sunt apos-

toli, profeți sau învățători, pe când ceilalți împart milostenie, tâlmăduiesc sau conduc pe alții. Deci fiecare a fost dăruit cu un dar după puterea sa proprie întotdeauna ca în pilda cu talenții. Aceasta nu înseamnă că acela cu un dar mai puțin însemnat să se lase desnădăjduit, îngropându-și darul în pământ, din contră, să lucreze și să sperie la mai mult, căci Apostolul Gintilor îndeamnă: „Răvniți la darurile cele mai deșăvârșite” (I Cor. 12 31).

Poate unii dintre noi, cetind cele de mai sus, ne întristăm, deoarece, cu regret și adâncă mâhnire, am constatat că nu posedăm nici unul dintre cele două daruri harismatice și în consecință, după cum cei înzestrați sunt meniți să ajungă perfecți, noi cei neînzestrați cu aceste daruri, suntem condamnați să orbecăm vecinic în întuneric, fără nici o speranță de ieșire la lumină.

Cine cugetă în felul acesta greșește de două ori. Odită prin faptul că este inclinat să tragă la răspundere pe Dumnezeu pentru motivul că pe alții i-a înzestrat dinainte cu aceste daruri minunate iar pe el l-a lăsat în părăsire, fapt neadevărat, deoarece Dumnezeu n'a predestinat pe nimeni din veac, ci doar a prevăzut ce are să se întâmple cu fiecare în timpul care îl petrece pe pământ.

În al doilea rând greșește considerându-se pe sine abandonat și sortit pierii, când Dumnezeu i-a dat posibilități cari să-l reabiliteze și să-l conducă mai repede și mai sigur spre perfecțiune, decât pe cei înzestrați cu daruri harismatice. Într'adevăr, unul prin care lucrează Duhul Sfânt, are merit personal doar în faptul împărtășirii descoperirilor ce i se fac, marelui mulțimi. Dacă nu face nici atât, n'are absolut nici un merit, din contră, se condamnă (I Cor. 9,16). Mari înzestrați au deci grija mântuirii tuturor. O sarcină care este foarte grea și dificilă.

Cât de avantajati suntem noi cari avem în seamă numai grija pentru perfecțiunea propriului nostru suflet, cerându ni-se un singur lucru: iubire.

Am arătat, într'un articol precedent, cum iubirea este singura cale spre perfecțiune și am făcut o paralelă între Legea Veche și Legea Nouă, evidențiind superioritatea acestei din urmă, pe motivul că ea propagă iubirea. Ar fi de prisos să mai repet cele spuse atunci, așa că mă mărginesc doar la arătarea, în linii generale, a superiorității iubirii față de cele mai însemnate dintre darurile harismatice.

Apostolul Neamurilor spune, cu drept cuvânt: „Toate limbile omenești și îngerești de le-ăș vorbi, dacă nu am dragoste, m'am făcut aramă sunătoare și chimbă gălăgios” (I Cor. 13,1). Inzadar are cineva darul vorbirii în limbi, după care

răvneau atât de mult vechii creștini, dacă n'ar dragoste, vorbește vorbe goale în vânt. La ce folosește profetului să cunoască viitorul, dacă n'are iubire față de semenul său, sau ce câștigă înțeleptul sau cel care desleagă toate tainele — omul de știință — sau cel ce mută munții cu credința sa, dacă toate aceste le fac din ură sau interes și nu din iubire sinceră față de Dumnezeu și aproapele? Se mai pune o chestiune, poate cineva să-și vândă averea și s'o împartă săracilor dacă n'are iubire față de aceștia? Desigur că nu. Scrie, mai departe Apostolul: „...Trupul de mi l-aș da să fie ars, dacă nu am dragoste, nimic nu-mi folosește” (I Cor. 13,3).

Nu pot trece mai departe fără să nu tranș scriu minunatele versete din Epistola I Corinteni, în care Apostolul, arată într'un chip atât de minunat calitățile și însușirile dragostei: „Dragostea rabdă îndelung, este plină de bunătate, nu știe de pizmă, nu se laudă, nu se trufește. Dragostea nu se poartă cu necuviință, nu caută ale sale, nu se aprinde de mânie, nu pune la socoteală răul. Nu se bucură de nedreptate ci se bucură de adevăr. Toate le suferă, toate le crede toate le nădăjduiește, toate le rabdă” (I Cor. 13, 4-7).

Calitățile esențiale ale iubirii sunt universalitatea și eternitatea. Fiecare suflet uman este înzestrat de Dumnezeu cu o frântură din Sine și cum Dumnezeu este iubire (I Ioan 4,8), implicate în sufletul fiecărui om se află această putere covârșitoare care duce sigur și direct spre perfecțiune.

Profețiile s'au desfășurat de mult, darul vorbirii în limbi a încetat, iar știința este trecătoare și relativă, singură iubirea este sigură și eternă, împreună cu speranța și credința, celelalte virtuți teologice, între cari ea este cea mai mare. (I Cor., 13, 13).

Iată deci cum iubirea este superioară Legii Vechi, planează peste darurile harismatice ale Legii cei Nouă, este cea mai mare dintre virtuți și ne conduce, pe calea perfecțiunii sus, sus de tot, până la iubirea cea mare, la Dumnezeu.

Ilie Gh. Crișan

Informațiuni

■ **Sfințirea Catedralei din Timișoara.** Duminică 6 Octombrie a. c. a avut loc la Timișoara, în prezența M. S. Regelui, a I. P. S. Patriarh Nicodem, a Dlui Dr. Petru Groza, președintele consiliului de miniștri și a altor înalți demnitari ai Statului, sfințirea monumentalei Catedrale a episcopiei timișorene. Actul târnovirii, încadrat într'o manifestare a spiritualității ortodoxiei românești ne mai futălnită de lungă vreme în țara noastră, a fost săvârșit de însuși I. P. S. Patriarh,

înconjurat de I. P. S. Mitropolit Dr. Nicolae, Bălan, P. S. Andrei al Aradului, P. S. Vasile al Timișorii, P. S. Nicolae al Clujului, P. S. Nicolae al Oradei, P. S. Veniamin al Caransebeșului și un sobor de câteva sute de preoți din Banat și ur. Mulțimea credincioșilor cari au participat într'un număr cu adevărat impresionant la această înălțătoare sfințire și cadrul impunător al sf. slujbe, adăugate la măreția noului locaș și la participarea atâtor înalți oaspeți, au ridicat această festivitate până la înălțimea unui eveniment unic în analele istoriei noastre bisericesti.

M. S. Regele a venit dela gară însoțit de Dl. Dr. Petru Groza, președintele consiliului de miniștri, iar în fața catedralei a fost întâmpinat de I. P. S. Patriarh Nicodem care-i prezintă sf. Evanghelie, pe care Suveranul o sărută cu deosebită evlavie. A urmat apoi înconjurarea sf. locaș, ungerea cu sf. Mir și stropirea cu aghiasmă, după care cortegiul impunător a pătruns în sf. biserică unde a avut loc spălarea sf. Prestol și îmbrăcarea lui, ungerea cu sf. Mir și stropirea cu apă sfințită a interiorului noului locaș. M. S. Regele, îmbrăcat în vestmântul de ctitor, în temeiul unui tradiții de pe vremea împăraților din Bizanț, a ajutat la îndeplinirea acestor sfinte lucrări. După aceasta M. S. Regele a părăsit sf. lăcaș, îndreptându-se spre gară. În sf. biserică a început apoi slujirea sf. Liturghii, la sfârșitul căreia a vorbit P. S. Sa Vasile Lăzărescu, episcopul Timișorii.

După terminarea sf. Liturghii a avut loc o masă comună în cadrul căreia au rostit cuvântări I. P. S. Patriarh Nicodem, I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan, P. S. Vasile al Timișorii, Dl. prefect V. Novac și Dl. prim-ministru Dr. Petru Groza.

În după amiaza aceleaș zile s'a făcut inaugurarea Operei bănețene.

■ **Dl. Dr. Petru Groza, președintele consiliului de miniștri,** venind dela festivitățile dela Timișoara, a poposit în ziua de Luni 7 Octombrie a. c. la Arad. Din acest prilej D sa a ținut o cuvântare în sala Palatului Cultural din loc, în prezența P. S. Părinte Episcop Andrei, a Dlui gen. Talpeș, a Dlui G. Voștinar, prefectul județului, a Dlui I. G. Pălincaș, primarul Municipiului etc. și în fața unei mari mulțimi de intelectuali, în cadrul căreia a lămurit punctele principale ale noii orânduiri politice din țara noastră.

Vorbind despre politica guvernului față de Biserică, Dl. prim ministru, întemeiat pe fapte, a demonstrat sprijinul efectiv pe care înaltul Guvern l-a arătat față de biserică și slujitorii săi. Încadrarea tuturor preoților epurați în posturile pe cari le-au avut și scutirea averilor bisericesti dela reforma agrară sunt fapte concludente în acest sens. „Am făcut-o aceasta — a declarat Dl. Prim ministru — fiindcă știu că slujitorii altarului vor să-și îndeplinească misiunea nestingherită de nimeni”.

Nr. 3829/1946.

Ordin Circular

Adunarea eparhială a Eparhiei ort. rom. a Aradului, în sesiunea din 19 Mai 1946, prin hotărârea Nr. 14/1946, a decis ca alegerile de preoți-parohi, normate prin Regulamentul pentru parohii în Mitropolia Ardealului, precum și prin Regulamentul alegerilor votat în Congresul Bisericesc Mitropolitan Nr. 62/1943, să fie completate cu următoarele norme de interpretare :

a) Alegerile de preoți-parohi pentru parohii să se facă în viitor în toate cazurile numai prin vot secret.

b) Alegerile să nu se mai țină în biserică, ci într'un local afară de biserică.

c) Buletinele de vot le va procura în prealabil președintele alegerii pe cheltuiala parohiei, cari buletine vor fi din aceeași hârtie, culoare, mărime, potrivite pentru împăturat.

d) Buletinele de vot se vor ștampila de către președinte cu sigiliul protopopesc.

e) Președintele va confecționa buletinele de vot pentru fiecare candidat separat, pe care se va scrie sau imprima numele candidatului.

f) Președintele va distribui fiecărei alegător personal buletin pentru fiecare candidat.

g) Alegătorul va preda în mâna președintelui împăturat buletinul cu numele candidatului votat, — care buletin se va introduce de către președinte în urna de votare, iar celelalte buletine vor fi introduse în altă urnă destinată în acest scop.

Acesta hotărâre se va comunica Consiliului parohial în proxima ședință, luându-se act de ea în Procesul verbal al protocolului de ședință al Consiliului parohial și se va ceti în sf. biserică, pentru a lua cunoștință de această hotărâre toți credincioșii.

Arad, din ședința Consiliului eparhial în secțiuni unite dela 26 Septembrie 1946.

† ANDREI,
2-3 Episcop.

Traian Cibian,
cons. ref. eparhial.

Nr. 3648/1946.

Concurse

Se publică concurs prin numire cu termen de 15 zile pentru îndeplinirea parohiei Pădureni protopopiatul Chișineu Criș.

Venite:

1. — Sesiunea parohială, 32 jug. cad. păământ arabil, via și două cânepiști.

2. — Locuință în casa parohială cu folosința supra edificatelor și a grădinei.

3. — Birul și stolele legale.

4. — Salarul dela Stat.

Parohia este de clasa primă.

Preotul numit va plăti din al său toate impozitele după beneficiul preotesco.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare (Certificat dela Școala medie, Absolutorul teologic și Diploma de capacitate preotească, împreună cu un scurt memoriu despre activitate și datele personale (ani de serviciu, copii etc.) se vor înainta Consiliului Eparhial.

Din ședința Consiliului parohial al parohiei Pădureni dela 14 Septembrie 1946.

Aprobat:

† ANDREI,
Episcop.

Traian Cibian,
cons. ref. eparhial.

Nr. 3348/1946.

Se publică concurs, prin numire, cu termen de 15 zile, pentru îndeplinirea postului de preot ajutător cu drept de succesiune pe lângă preotul-paroh Ștefan Fofiu dela parohia Talpoș, protopopiatul Cermeiu.

VENITELE împreunate cu acest post sunt:

1. $\frac{1}{2}$ din sesiunea parohială în extensiunea ei de azi cu drepturile de pășune.

2. Locuință în casa parohială și folosința grădinei.

3. Toate venitele stolare.

4 Salarul dela Stat.

Parohia este de clasa primă.

Preotul ajutător ales va sup'ini pe preotul-paroh Ștefan Fofiu la toate serviciile publice și particulare, în și afară de biserică, va catehiza elevii dela școalele primare și va conduce oficiul parohial.

Preotul ajutător numit va achita din al său toate impozitele după beneficiul său.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare (Certificatul de absolvire a școalei medii, Absolutorul teologic, Diploma de capacitate preotească și un scurt memoriu despre activitate și datele personale), se vor înainta Consiliului Eparhial din Arad.

Preoții admiși la candidare, cu aprobarea scrisă a Consiliului Eparhial, se vor prezenta în Sf. biserică din Talpoș, pentru a servi, cuvânta și a face cunoștință cu credincioșii.

Din ședința Consiliului parohial al parohiei Talpoș dela 12 Mai 1946.

Aprobat în ședința Consiliului Eparhial dela 30 Septembrie 1946.

† ANDREI,
Episcop.

Traian Cibian,
cons. ref. eparhial.